
Tłchọ Yatı

Dogrib

Dogrib

Sü Wet'ažà: Dì nıhtł'è akì weghà dì nıhtł'è segele zọ gha họt'e.

*Dì dazeke sù Kwet'ı̀ hani-le dè Mòla yatı k'è zọ seèdle ha eyıts'ọ satsò wet'à ets'eètl'è
k'e hani-le dè nıhtł'è k'e.*

2A-R

2016 DAZEKE

Eyıts'ọ ayıghọ dì hani dazeèke

Yatı Akwelò

Dii dazeker wet'á gòet'jí edàni gixè hòzò wek'èjò eyits'ò adí nàgèdè wek'èjò. Dii dazeker wegondi nàts'ehtsì sù nekòta wegha wet'azà hòt'e eyits'ò wet'á kòta gogha segogehzì gha wet'azà hòt'e. Canada edàni wegah't'ì gha wegondi nàts'ehtsì sù nì sù nexè welè eyits'ò dii daneke sù hazhò gondi t'á gits'ànedi.

Dazeker sù, sù netlò haàle gha, Statistics Canada nets'ò xo tãat'e tax nàjdi wegondi ts'ò negondi ts'ihchi ha eyits'ò asù edàtlò t'á nets'àdi sù weghàts'eda ha.

Nàowodeè ghà, nekò dònè nàdè sù dii dazeker sù naxìxè ha. *Statistics Act* nàowodeè weghà dii negondi hazhò nàtsì eyits'ò sù wexòedi ha.

Statistics Canada negondi nàgehtsì sù, asù ìadi gha wet'àget'ì ha hòm eyits'ò asù wedànàgeta ha hanì-le dè dazeker hazhò elexè nègewa t'á wet'àget'ì ha hanì-le dè dònè gìgondi hazhò elexè negewa t'á gít'àt'ì ha segele ha.

Gots'ànedi gha mahsì nets'ìwhò.

Part 1

2016 Dazeker ìlè sù wegondi hazhò jò dek'etl'è wexèt'è.

Part 2

Nàke ts'ò nìhtl'è whela sù, ayìghò Statistics Canada dii hazhò dònè dagogehke sù weghò dek'etl'è eyits'ò dazeker hazhò sù wet'azà gha nàetà.

Statistics Canada dii nìhtl'è nìjdè sù, dii xo 2016 k'e dònè hazhò nàigìhta gha ts'atà segìla. Ìwhà dii weghàlageda ha, Statistics Canada dii nìhtl'è nìjdè National Household Survey (NHS) weghà àdla ha.

Weghò daṛḥke ha?

Statistics Canada gha eghàlagidedò dī hagòht'e nìdè gits'ò gahde ha dīle, Edàedzèk'e Līwedàedzè ts'ò ts'ò (dzèè goṭt'à nìdè enḵtò) 8:30 a.m. eyits'ò 4:30 p.m. ts'ò.

Gits'ò Gahde

1-800-263-1136 (nàts'ehdī-le t'à)

1-514-283-8300 (hazhò nèk'e gha)

TTY

1-800-363-7629

Part 1
2016 Dazeke

STEP A

NIHTL'È HAZHQ SÈALA DÈ WEGONDI WEXÒEDI HA

1. Amì nihtl'è sèyehzi sù wets'q fò dek'enàhtl'è: (_____) - _____ - _____
2. Satsq wet'à elèts'q ets'eètl'è wets'q dè dek'enìtl'è.
3. **Jq dणे nàdè edàtlq nee?**

Edàtlq iità (hanì gohì dè wexè whela anele) (e.g., 302, 151 B, 16 ½)	Tìlì wìzì, tìlì edàwhit'ì (e.g., DR = Drive), edànìgoòzà (e.g., N = chik'è)	Kòta efexè whela/kò/kò ò mè

Kòadeè, kòta, kòta nechàlèa, kòta nechàleagòò, ndè iichi k'e	Kòta Yàgolà	Postal code

4. Dù nihtl'è idoò whèhchì ts'q ladì dè, dù kò **edàtlq dek'ehtl'è** nee? (Akihò, Rural Route, PO Box, ndè eyits'q Adì ts'q hanì-le dè General Delivery)

Dù gondì nàtsì sù *Statistics Act, R.S.C. 1985, c. S-19* wùtl'è eghàlahòeda.

STEP B

1. **Amii anèt'e wegho hagodi**, May 10, 2016 k'e dōne edàtlo jō nàdè ɪlè?
Dōne hazhō jō kō wizi dek'èt'è **wexè anele**, whàlèa ts'ò ahsì nàdè ho.
Nìhtl'è 3 k'e edàni ats'ehzi nee weghajda (chekòa elexè wek'èadi, cheku nìhtl'èkò aget'ɪ,
eyileh nèk'e ts'ò dōne jō nìdè, asì kòta nàdè, etc.).

← **Dōne edàtlo**

2. **Nì nexè**, May 10, 2016 k'e amii edàtlo ats'ò jō nàdè gɪzì hàjdi? Akwelò
qhdaà wizi, hàjdi eyi dōne wets'ekè/wedò gohì dè sù wizi hani-le dè
yahti dè hòet'ɪ dè sù eyi dōne sù wizi eyits'ò gùkè. Eyitl'axò dè dōne
ladì ats'ò akò nàdè sù gùkè.

	LÈOT'Ì WIZI	WIZI WQQT'Ò
Dōne 1		
Dōne 2		
Dōne 3		
Dōne 4		
Dōne 5		
Dōne 6		
Dōne 7		
Dōne 8		
Dōne 9		
Dōne 10		

1. AMÌI HAZHỌ STEP B WEXÈ HA

- May 10, 2016 k'e dọne hazhọ dìi kọ goyi nàdè wexè ha, bebià dikh'ọa dọelì, dọne naxixè nàdè sii eyits'ọ dọne naxixè nàdè hò ats'ọ akọ wheda-le,
- **Canada k'ezhì ts'ọ dọne, eyi-le nèk'e ts'ọ jọ müt'à** (jọ ts'ọ dọne), dọne jọ nèk'e ts'ọ kweeshà (eyi-le nèk'e ts'ọ kweeshàdọ), eyi nèk'e ts'ọ dọne jọ nèk'e eghàlada gha nìht'è wets'ọ hani-le dè jọ nèk'e weèt'ì jọ nàdè,
- May 10, 2016 k'e dọne whàlèa ts'ọ jọ nàdè eyits'ọ **ahsì wekọ gohì-le**.

2. DỌ İLÈ?ỌỌ TS'Ọ KỌ WETS'Ọ DÈ ADÌ DEK'ÈNÈTS'ÈTL'È

- **CHEKÒA WEOT'Ì ELAK'A WHACHO CHEKÒA K'EGEDÌ** sii adì t'a ats'ọ nàdè t'a dek'ènegètl'è ha. Chekoa elaxèt'e hajwa deèt'ì xè nàdè nìdè, adì seè May 10, 2016 k'e deèt'ì gà nàwo dè eyi dọne wekọ dek'ènt'è.
- **DỌNE NÌHTL'ÈKỌ AGET'Ì** sii ida nìht'èkọ aget'ì hò, deèt'ì kọ ts'ọ naàgedè nìdè sii, gızı dek'ènegètl'è ha, ahsì nàgèdè hò hani-le dè hìk'è gha ahsì eghàlagide hò gızı dek'ènt'è.
- **NETS'ÈKÈ/NEDỌ HANÌ-LE DÈ YAHTI DE XÒEHT'Ì-LE DỌ WEXÈ NÀDÈ HANÌ-LE DÈ YAHTI DE XÒEHT'Ì HÒ, WHALÈA TS'Ọ AHSÌ TS'ÒELÌ** la gha hani-le dè nìht'èkọ gha hoghàdeètọ dè, ats'ọ akọ ts'ọ noqt'á dè weèt'ì wekọ nàwo gha nàetà neèt'á akọ wızı dek'èneçèt'è.
- **DỌNE WEK'ÈHÒDÌ ek'ètai sa k'aṛì dè** (akìhò, enekòkọ, eyàkọ hani-le dè kògozòkọ wedajto) ats'ọ adì nàgèdè sii akọ gızı dek'ètl'è ha.

DÌI KÒ DÌI HANÌ DÈ:

- o **WEKÒ NÀKE GITS'Q DÈ** (dechita kò gehzò) **DÒNE HAZHÒ** May 10, 2016 k'e jò nàdè nìdè (Canada k'ezhì wekò gozò dè), jò ets'ahmòya yìi dek'ènjìt'è-le. Eyile danèke sù dek'ènjìt'è-le.
- o dùi **KÒ EYÌ-LE NÈK'E TS'Q DÒNE CANADA GHA XÀHTÒ ELÌ T'À YÌT'ÀT'Ì** (akìhò, kòta k'èhòts'èza k'èts'edè hani-le dè la gha kòta k'ènèda), dùi ts'ahmòya yìi dek'ènjìt'è. Eyile danèke sù dek'ènjìt'è-le.
- o **EYÌLEH NÈK'E TS'Q GHA GOVERNMENT GHA EGHÀLADA** (akìhò, eyileh nèk'e gha k'àowo hani-le dè k'àowot'òò wheda) eyìts'q lèot'ìì, dùi ets'ahmòya dek'ènjìt'è. Eyile danèke sù dek'ènjìt'è-le.

DANÈKE WEGHÒ NÀXÒT'E

STEP C

Dòne hazhò gızı haıdı t'axòò dùi dagìhke:

Dòne gızı dek'èt'è haıle sù mòhdaà wenaàdı-le, edàni dek'ènjìt'è gha deghà wek'ìzhò-le ts'ıřò? Dòne hazhò gızı dek'èt'è nìi? Ahsì **dòne wızı deghà wek'ìzhò-le t'à wedè anèla** nìi? Akìhò, done nìht'èkò at'ı, chekòa weèt'ı efak'a gık'èdì, done whalèa ts'ò ahsì ts'òelı, òhk'èa done jò nàdè, done eyileh nèk'e ts'q whalèa ts'ò jò nèk'e eghàlada gha nìht'è wets'q hani-le dè eyileh nèk'e ts'q kweèsha, etc.

- o Ìle
 - o Hèzè → Edàni anele ha sù nìht'è 3 weghàda. Step B yìi hani ha nìdè, done gızı dek'ènjìt'è.
-

STEP D

1. Ahsì done Step B k'e asì ehshè xè asì weghò nàedi nìi? Akìhò, t'oh, tich'aadı, ejìet'òò, dıh, eyè, t'ohkò hanile dè kò goyì t'oh yàeshe, tatıts'ı, t'oh ts'ehshe, kw'ianò wetı, kw'ianò, ek'iti, tsawò, etc.

- o Ìle → **Step E Ts'ò anede**
- o Hèzè

2. Ahsì dùi done asì yehshedò dzè taat'e dela gha nàowo yehtsı nìi?

- o Ìle
 - o Hèzè
-

STEP E

Done hazho gizi daneke 1 sù Step B k'e dek'enjtl'è, njhtl'è 4 ka. Hazho elexèt'e whenehla.

Done silarzòò jò kò goyì nàdè nìdè, akwelò done silar gizi dek'enjtl'è eyits'ò naàkè ts'ò daneke sù ts'ò anede.

Wenadı-le sò done 6 wizi "DONE 3" yì dek'enjtl'è nò.

1. WIZI

Jò njhtl'è k'e, done hazho gizi elèk'enda dek'etl'è anele Step B lanì. Eyitl'axòò dè done taat'e dì hani dagike.

DONE 1

Lèot'ù Wizi

Edaniyeh

Done taat'e daweke sù **May 10, 2016**, k'e wexè edàgòt'e weghò ats'edi hòt'e, hani-le dè wexè ladi gozò dè.

2. Dì done ts'eko hani-le dè dözhi hòt'e nì?

- o Dözhi
- o Ts'eko

3. Dì done edaàht'e donej eyits'ò edàtlò weghò?

Ayì dzeè deghà wek'èjò-le dè, ahjone dek'enjtl'è. Chekoa jlè gighò k'azì dè 0 dek'enjtl'è.

May 10, 2001 kwe dölè dè ek'ètehts'ehgè t'à dek'enjtl'è 15+ ga, eyì done wizi ga.

Dze	Sa	Xo		Weghò

15+

4. Ahsì dìi dọne **xòet'ɪ**?

Ìlè ts'ahmọ zọ yìi dek'èntl'è.

- o Xòet'ɪ while
 - o Xogeet'ɪ (ɪla elexè nàgedè)
 - o Lets'ọ agejà hò ɪla xòeget'ɪ
 - o Nàowo ghà lets'ọ agejà
 - o Dọzhi/ts'eko wegà eɪaɪwo
-

5. Ahsì dìi dọne **yahtɪ dẹ hoget'ɪ** nìi?

Yahtɪ dẹ hoget'ɪ ts'edɪ nɪdè, dọne nàke elexè nàgewo hanikò, yahtɪ t'à elexè hoget'ɪ-le.

- o Hẹzẹ
 - o Ìle
-

6. Edàni dìi dọne **wèot'ɪ elɪ**

Dọne Wɪzi DQNE 1 dek'èntl'è _____

Dii nɪhtl'è yìi dọne edàni wèot'ɪ nee sù dek'ètl'è-le dè Dọne 1 gà dek'èntl'è, dọne ɪadɪ xè hanɪ dek'èntl'è.

DQNE 1

- o **DQNE 1**

DQNE 2

- o Dọne 1 ts'ọ **ayineh dọzhi/ts'eko** nedọ hanɪ-le dè nets'èke
 - o Dọne 1 ts'ọ **ayineh dọzhi/ts'eko** yahtɪ dẹ xòet'ɪ
 - o Dọne 1 ts'ọ **dọzhi/ts'eko elèxèt'e** dọne xè xòet'ɪ
 - o Dọne 1 ts'ọ dọne **elexèt'e elexè** yahdɪ dẹ hogèt'ɪ
 - o Dọne 1 ts'ọ nezha hanɪ-le dè neti zọ
 - o Dọne 1 ts'ọ nechaà
 - o Dọne 1 ts'ọ dọzhi gòedọ hanɪ-le dè ts'eko gòedọ
 - o Dọne 1 ts'ọ wetà hanɪ-le dè wemọ
 - o Dọne 1 ts'ọ wetseè hanɪ-le dè wetsɪ
 - o Dọne 1 ts'ọ wechì/wɪde hanɪ-le dè wedè/wemba
 - o Chekòa gọọtɪ
 - o Dọne nàgehdi t'à goga nàgeete
 - o ɪadɪ k'è dọne xè nàts'edè – hàjdi:
-
-

DŌNE 3, weèzò ts'ò

- o Dŏne 1 eyits'ò 2 ts'ò ełak'a wezha hanì-le dè wetì
- o Dŏne 1 ts'ò zò wezha hanì-le dè wetì
- o Dŏne 2 ts'ò wezha hanì-le dè wetì
- o Dŏne 1 ts'ò wechaà
- o Dŏne 1 ts'ò dŏzhi weèdŏ hanì-le dè ts'eko weèdŏ
- o Dŏne 1 ts'ò wetà hanì-le dè wemŏ
- o Dŏne 1 ts'ò wetseè hanì-le dè wetsì
- o Dŏne 1 ts'ò wechi/wìde hanì-le dè wedè/wemba
- o Chekòa gŏŏtì
- o Dŏne nàgehđì t'à gogà nàgeete
- o Ładı k'è dŏne xè nàts'edè – hađì:

7. Ahsì ðì dŏne Kwet'ì hanì-le dè Mŏla yatì k'è gode ha ðile nì?

Đì ek'ètehtsò t'à “ X ” t'à dek'ènìt'è, ets'ahmŏa ðè zŏ.

- o Kwet'ì zŏ
- o Mŏla zŏ
- o Ełak'a Kwet'ì eyits'ò Mŏla
- o Kwet'ì Mŏla sì wedŏ

8. a) Đì dŏne dekŏ wheda dè ayì yatì **denahk'e** gonde?

- o Kwet'ì
- o Mŏla
- o Yatì ładı - hađì:

b) Ahsì ðì dŏne dekŏ wheda ñđè asts'ò yatì ładı gonde nì?

- o ðle
- o Hŏzŏ, Kwet'ì
- o Hŏzŏ, Mŏla
- o Hŏzŏ, yatì ładı - hađì:

9. Dii dõne **chekòà elì hò** wekò ayii yati **akwelò yík'èzhò ajà**? Eyits'ò dii dzè ts'ò ìla yík'èzhò?

Dii dõne ìla deyati k'èzhò-le dè, dii yati nàke t'à gonde sù hajdi.

- o Kwet'ìì
 - o Mòla
- Hèzè, yati ìadi - hajdi:

Dii dõne hazhò daweke ha sù gha hòt'e. Dõne eyileh gha gonede nìdè, **dõne gitaat'e dagìhke**.

10. Ahsì dii dõne 2016 daweke sù, ìda **2108 dè** dõne t'ala sù wegondi yìghàda ha whela adle dile nì (dii dazèke sù 92 xo tì'axòò)?

- o Hèzè
- o Ìle

“Hèzè” nìdi dè ìda gogha negondi wek'ejò ha nì eyits'ò asii weghò wedànàta ha dè weghàda ha dile nì, **2108, 92 xo tì'axòò dè, dii dazèke nìhtl'è dõne gìghàda ha dile**.

DZÈ TÀÀT'E AYII DÀTS'EH?Ì

Dii dazèke ha sù, dõne asii hageh?ì dè gìgha wìjdi-le hanì weghò dazèke ha hòt'e. **Asii hagele ha dii gha zò hanì-le dè whaàgots'ò hanì wexè hòzò, ek'ètai sa** hanì-le dè weèzò ts'ò wexè hanì hòzò dè eyii hanì t'a weghò nànegide ha.

11. Ahsì dii dõne dii hanì wets'ò:

a) ?èè?ì ha dii (dats'ehzha t'aat'ì hò hanì-le dè dats'ehzha gonda yii nàts'ele t'à)?

- o Ìle
- o Qhk'èa
- o Ats'ò
- o Ats'ò ts'ò

b) ʔeèkw'q ha dii (ʔeèts'ehkw'q yit'aat'ɪ hò)?

- o ɪle
- o Qhk'èa
- o Ats'q
- o Ats'q ts'q̇

c) K'eda hadi, dashaka k'e dek'iida hadi, welà t'at'ɪ hadi hani-le dè welakw'q t'at'ɪ hadi hani-le dè asii nàts'eda t'à asii hats'ehzi wegħa dii niì?

- o ɪle
- o Qhk'èa
- o Ats'q
- o Ats'q ts'q̇

d) Asii yik'èhòezha hadi, asii nàdi-le hani-le dè asii ɪhè yinàdi hadi?

- o ɪle
- o Qhk'èa
- o Ats'q
- o Ats'q ts'q̇

e) Edàni nàniwo t'à eyàelɪ, weni t'à eyàelɪ hani-le dè weni t'à eyàelɪ (akihò, ɪwhà nɪwq, weghagots'èdi, weni nàke wets'q, asii t'à weghahojzi wegħa nezɪ-le, mbò nɪwq-le)?

- o ɪle
- o Qhk'èa
- o Ats'q
- o Ats'q ts'q̇

f) ɪadi eyats'ɪɪ hani-le dè **ek'ètai sa weʔq̇ ts'q̇** eyats'ɪɪ ha hq̇ni hani-le dè eyii weʔq̇ ts'q̇ whagots'q̇?

Wedè anele: ɪdo ayii t'à eyanelɪ weghq̇ haɪdi ɪlè.

- o ɪle
- o Qhk'èa
- o Ats'q
- o Ats'q ts'q̇

ADỊ GOTS'Q DQNE ELỊ WEGONDI

12. Dii dōne adị ts'q dōelị?

Ịhè zọ haịdị, adị ndè k'e nàwhet'ìì ghà.

Canada k'èzhì dōelị

- o Nfld.Lab.
- o P.E.I.
- o N.S.
- o N.B.
- o Quebec
- o Ontario
- o Manitoba
- o Sask.
- o Alberta
- o B.C.
- o Yukon
- o N.W.T.
- o Nunavut

Canada wezọọ ts'q dōelị — adị nèk'e sịi haịdị

Dii dōne ndè ịìchì k'e nàdè ịdè, dazèke 16 ts'q anede.

13. Dii dōne adị nèk'e ts'q dōne elị?

Ịhè nèk'e zọọ ts'q dōne elị ịdè haịdị, hanì ịdè.

"Dōne eyileh nèk'e ts'q “Canada ts'q taàhtla”, dii awèts'edi, dōne eyileh nèk'e ts'q Canada ts'q tàetla t'à *Dōne Ts'ìlì Nàowo* ghà dii nèk'e ts'q tàetla.

- o Canada, dōelị ghà
 - o Canada, eyileh nèk'e ts'q jọ ts'q ajà
 - o Ładị nèk'e ts'q — haịdị:
-

14. Ahsì dìi dḡne dìi hani-le dè ahsì ìneè **eyileh nèk'e ts'ḡ dīhdḡ ts'ḡ tàetla** nìi?

Dḡne " **eyileh nèk'e ts'ḡ dīhdḡ ts'ḡ tàetla** " (ats'ḡ jḡ nàde ha) dìi dḡne Canada ts'ḡ dḡne dìi nèk'e ts'ḡ ade ha dile gha k'àodee yagìlì hḡḡḡ gedì t'à jḡ ts'ḡ taàgeède.

- o Ìle → **Dazeke 16 ts'ḡ anede**
 - o Hḡḡḡ
-

15. Dìi dḡne ayìi xo k'e jḡ ts'ḡ taàtla?

Ayìi xo k'e deghà wek'èashḡ-le dè, edàaht'e nee wèadzà.

Xo _____

16. Dìi dḡne ayìi yatì t'à gonde, **Kwet'ìi hani-le dè Mḡla yatì**, ahsì dìi dḡne nezì gonde t'à dḡne xè gonde ha dile nìi?

Dḡne Sḡlì yatì dìi hani: Èndaà, Hotenda, Ojibway, Hotenda?endaà, Montagnais, Mì'kmaq, Dakota, Dḡne, Mìchif, etc.

- o Dàwhìdì

HANI-LE DÈ

Yatì ładì — hajdì:

Dìi dazeke sìi newhàedḡ adì ts'ḡ dḡ agìt'e weghḡ dazeke ha hḡt'e eyits'ḡ Canada k'ezhì edàni dḡne hazhḡ łeta nàdè weghḡ hḡt'e.

17. Dii dōne adı gots'q dō hōt'e hanı-le dē wewhàedq wenàowo

edàwhıt'ı nee? Whàedq ts'edi nıdē gotseē giııq ts'q awèts'edi.

Akìhò, İndaà, Ojibway, Mi'kmaq, Salish, Dōne, Blackfoot, Hotenda, Waak'q̄a, Canada k'èzhıı ts'q dōne, Mōla, Kwet'ıı, German, etc.

Nıhtı'è nechà t'à adı gots'q dōne agıt'e sıı dek'enıtl'è.

18. Ahsı dii dōne, dōne sōlı elı nıı, (dii ndeē ts'qhk'e dōne sōlı) Waak'q̄a hanı-le dē Hotenda (Hotenda)?

Gondı: Dōne Sōlı ts'qhk'e (dii ndeē ts'qhk'e dōne sōlı) sōm̄ba nahzhadq eyıts'q wegha sōm̄ba nahzha-le dō gha nàetà.

"Hēzē" nıdē, dii dōne edàwhıt'ı nee t'ahsı nezı sıı ets'ahq̄a k'e dek'enıtl'è.

- o İle, dōne sōlı nıle → **ıda dazēke ts'q anede**
- o Hēzē, Dq Ts'q Dq (dii ndeē ts'qhk'e dōne sōlı) → **Dazēke 20 ts'q anede**
- o Hēzē, Waak'q̄a → **Dazēke 20 ts'q anede**
- o Hēzē, Hotenda (Hotenda) → **Dazēke 20 ts'q anede**

Dii gondı nàzetsı sıı, Canada gha Ehkw'ı Dōne ts'q Eghàlats'ide Nàowo k'è weghà edàni dōne hazhō kōta nàdē, dōne nàowo ts'qhk'e eyıts'q edàni sōm̄ba dets'etsı nàowo gha dōne deēzq wets'adı gha wet'aazà hōt'e.

19. Ahsì dìi dōne dìi hani:

Ìlè dek'enyìtl'è hani-le dè ìlè ʔòò ts'ò dè “ X ” dek'enyìtl'è.

- o Kwet'ìì
 - o South Asian (e.g., East Indian, Pakistani, Sri Lankan, etc.)
 - o Lìdìzehtsìdò
 - o Mòlazòa
 - o Filipino
 - o Latin American
 - o Arab
 - o Southeast Asian (e.g., Vietnamese, Cambodian, Laotian, Thai, etc.)
 - o West Asian (e.g., Iranian, Afghan, etc.)
 - o Korean
 - o Japanese
 - o Ładì — haìdì:
-

20. Dìi dōne, dōne sòlì elì nìi (Canada k'ezhì Indian Act wetl'a wegħa sòmba nahzħadò hani-le dè wegħa sòmba nahzħa-le elì,)?

- o Ìle
 - o Hèʔe, wegħa sòmba nahzħa (Wìzhì dek'enyìtl'è hani-le dè wegħa sòmba nahzħadò elì)
-

21. Ahsì dìi dōne Dōne Sòlì Łà Nàdè Ts'ò Treaty/Band ts'ò hòt'e?

“Hèʔe” nìdè, adì ts'ò band hòt'e?

Akìhò, Musqueam Indian Band, Sturgeon Lake First Nation, Atikamekw ts'ò Manawan.

- o Ìle
- o Hèʔe, Treaty dōne/Dōne Sòlì elì għa wenàetà

Dōne Sòlì Łà Ts'ò haìdì/Dōne Sòlì ts'ò.

KÒTA K'ÈADÈ

22. May 10, 2015 k'e dìi dōne adì nàdè ɲlè? Ets'ahmōa “ X ” ɲlè zō dek'enìtɲ'è.

Gondi:

Mōhdaà dōne dɲ ts'ò ts'ahmōa k'e dek'enègìtɲ'è sɲ:

Adì kòta yagòla sɲ wɲzì hàjɲ hani-le dè ndè ɲìchì wɲzì hàjɲ, nets'ò band edàwìyeh sɲ hàjɲ-le.

Akìhò:

- Lac Brochet 197A, Manitoba, Northlands Band wedɔ
 - Wabamun 133A, Alberta, Paul Band wedɔ
 - Fort Providence, Northwest Territories, Deh Gah Gotie Dene Council wedɔ
 - Fort Hope 64, Ontario, Eabametoong First Nation wedɔ
 - Mingan, Quebec, Les Innus de Ekuanitshit wedɔ
- o **May 10, 2015** tɲ'axò dōelɲ
 - o Dìi ɲaa eyit'ɲ nàdè
 - o Kòta ɲadì nàdè hò kòta ɲaɲɲ, kòta, kòta nechàlèa, kòta, kòta, kòta hani-le dè ndè ɲìchì k'e
 - o **Canada k'ezhì** kòta ɲadì nàdè hani-le dè Ndè ɲìchì k'e nàdè

ɲdì ɲlè xo hò kòta edàwhìt'ɲ nee hàjɲ hani-le dè ndè ɲìchì edàwìyeh hàjɲ.

Adì nèk'e _____

Postal code _____

- o **Canada k'ezhì ɲòò ts'ò** nàdè

ɲlè xo ts'ò adì nèk'e dìi dōne nàdè.

23. **Ìdí 5 xo hò, May 10, 2011** k'e adì dìi dọne nàdè? Ets'ahmò " X " ìlè zọ dek'enìtì'è.

Gondi:

Amìi dì ts'ò dek'eneytì'è gha:

Adì kọta yagòla sù wìzi hàjdi hani-le dè ndè wìchì wìzi hàjdi, nets'ọ band edàwiyeh sù

hàjdi-le

Akìhò:

- Lac Brochet 197A, Manitoba, Ìlerthlands Band wedẹ
 - Wabamun 133A, Alberta, Paul Band wedẹ
 - Fort Providence, Ìlerthwest Territories, Deh Gah Gotie Dene Council wedẹ
 - Fort Hope 64, Ontario, Eabametoong First Nation wedẹ
 - Mingan, Quebec, Les Innus de Ekuanitshit wedẹ
- o **May 10, 2011** t'axọọ dọelì
 - o Dìi ìla kọ eyit'ìi nàdee
 - o Kọ ìadì nàdè hò, kọta wàjì, kọedeè, kọta, kọta nechàlea, kọtaa, kọta k'àodeè hani-le dè ndè wìchì k'e
 - o **Canada k'ezhi** kọta wàjì, kọedeè, kọta, kọta nechàlea, kọtaa, kọta k'àodeè hani-le dè ndè wìchì k'e

Ìdí 5 xo hò, adì dìi dọne nàdè kọta wìzi hàjdi, kọedeè, kọta, kọta nechàlea, kọtaa, kọta k'àodeè hani-le dè ndè wìchì k'e hani-le dè ndè wìchì hàjdi.

Province/territory _____

Postal code ____ ____

- o **Canada wezọts'ọ nàdè**

Ìdí sùlái xo hò, adì dìi dọne nàdè ìlè.

NEMO NETÀ ADI DQ GILI

24. Dii done **weet’i taat’e** adi done gili?

a) **Netà**

Adi dq gili sù “ X ” dek’enitl’è hani-le dè dii edàni ndè wegaht’i ghà dek’enitl’è.

Netà

o Canada dqeli

Canada wezòò ts’ò dqeli — adi nèk’e haìdi:

b) **Nemo**

Adi dq gili sù “ X ” dek’enitl’è hani-le dè dii edàni ndè wegaht’i ghà dek’enitl’è.

Nemo

o Canada dqeli

Canada wezòò ts’ò dqeli — adi nèk’e haìdi:

Done taat’e dazeke sù 25 eyits’o 49 ts’ò 15 gighoò zòò ts’ò dè dagìke (May 10, 2001 kwe dqeli).

NIHTL’ÈKÒ

25. Ahsì dii done nihtl’èkò 12 ghò nòt’e gha nihtl’è wòchì nì hani-le dè nihtl’è wexèt’e wòchì nì? Akìhò, nihtl’èkò ghò nòt’e gha elexèt’e (GED) eyits’o Qhdaà nihtl’èkò at’i gha nàetà (ABE).

Nihtl’èkò hani-le dè nihtl’èkò ghò nòt’e gha nihtl’è wòchì

- o Hèzè, nihtl’è 12 ghò nòt’e eyits’o nihtl’èkò ghò nòt’e gha nihtl’è wòchì
 - o Hèzè, nihtl’è 12 wexèt’e gha nihtl’è wòchì
 - o Ìle
-

26. a) Ahsì dii dōne n̄htl'èkòdeè ghō nōt'e hani-le dè asìi hoghàwètō gha n̄htl'è wòchì?

Hazhō negha ehkw'1 dè ets'ahmōa yìi “ X ” dek'enàtl'è.

Akihò, gokwìghà sezdō mbòxàet'edō, k'ak'otl'ido, dechjladado, etc.

La k'e hoghàwètō hani-le dè ladeè gha hoghàwètō hani-le dè hawètō gha n̄htl'è wòchì

- o Hèzè, hoghàwètō n̄htl'è hani-le dè la xèht'e n̄htl'è wòchì (Ladeè gha n̄htl'è)
- o Hèzè, n̄htl'èdeè hani-le dè n̄htl'è ladì
- o Ìle

b) Ahsì dii dōne **n̄htl'èkòdeè, CEGEP** hani-le dè **n̄htl'èkòdeè ladì** gha n̄htl'è wòchì hani-le dè n̄htl'èdeè gha n̄htl'è wòchì nìi?

Wedè anele: 26 a) yìi dii dōne n̄htl'èkòdeè ghō nōt'e n̄htl'è hani-le dè asìi gha hoghàwètō gha n̄htl'è wòchì.

T'aatlō negha nee ts'ahmōa yìi “ X ” dek'enìtl'è.

Akihò, nàedik'èzhō xè eghàladado, dōts'àdàedido xè eghàladado, satsō t'à gondì nàtsido, cheko xè eghàladado, chekoa hoghàtōdō, kònàekwido.

N̄htl'èkòdeè, CEGEP hani-le dè n̄htl'èkòdeè-le hò n̄htl'è wòchì hani-le dè n̄htl'èdeè.

- o Hèzè, 3 sa k'azì hoghàwètō gha n̄htl'èdeè wòchì
- o Hèzè, 1 xo k'azì eyits'ō 3 sa zōtō ts'ò hoghàwètō gha n̄htl'èdeè wòchì
- o Hèzè, 1 xo eyits'ō 2 xo ts'ò hoghàwètō gha n̄htl'èdeè wòchì
- o Hèzè, 2 xo zōtō ts'ò hoghàwètō gha n̄htl'èdeè wòchì
- o Ìle

c) Ahsì dii dōne **n̄htl'èkòdeè**, hani-le dè n̄htl'èkòdeè ladì gha n̄htl'è wòchì nìi? T'aatlō negha nee ts'ahmōa yìi “ X ” dek'enìtl'è.

N̄htl'èkòdeè ghō n̄at'e gha n̄htl'èdeè nòchì

- o Hèzè, n̄htl'èkòdeè, n̄htl'èdèa hani-le dè bachelor kaṛa **k'azì**
- o Hèzè, bachelor kaṛa (e.g., B.A., B.A.(Hons.), B.Sc., B.Ed., LL.B.)
- o Hèzè, n̄htl'èkòdeè n̄htl'è hani-le dè bachelor kaṛa **wèzō**
- o Hèzè, nàedik'èzhōdō, goghò k'ætadō, tich'àadii gha nàedik'èzhō hani-le dè gonda k'atadō gha n̄htl'èdeè (M.D., D.D.S., D.M.D., D.V.M., O.D.)
- o Hèzè, n̄htl'èdeè n̄htl'è (e.g., M.A., M.Sc., M.Ed., M.B.A.)
- o Hèzè, nàedik'èzhōdeè gha n̄htl'èdeè (e.g., Ph.D.)
- o Ìle

27. Dii dõne hoghàwètò sii ñhtl'è edàwhit'ı t'a sii wet'aʒà t'à yıghò nõõt'e gha ñhtl'èdeè wòchì?

Deghà hajdı.

Akihò, satsòmbehchı seèʒıdò, asıch'àoʒòdò, nàedık'èzhò xè eghàladadò, kòta asıdeè hohlè xè eghàladadò, k'àngòk'edıdò, chekoa hoghàgetòdò, asıgha nàdats'ehdedò etc.

Ñhtl'è nechà t'à dek'ènıtl'è:

COMPUTER ENGINEERING TECHNOLOGY

Asii deè gha hoghàneètò, ñhtl'èdeè kaʒa hanı-le de ñhtl'èdeè kaʒa

HANİ-LE DÈ

o N ñhtl'èdeè kaʒa hanı-le de ñhtl'è honòdàets'ò nàke weèʒò ts'ò ñhtl'è ghò naat'e-le
→ **Dazeke 29 ts'ò anede**

28. Adı kòta gots'ò hanı-le de adı nèk'e dii dõne ñhtl'ekò hoghàwètò gha ñhtl'è wòchì hanı-le de ñhtl'èdeè **denahk'e** wòchì niı?

Canada yii — adı nèk'e nee sii hajdı:

HANİ-LE DÈ

Canada weèʒò ts'ò — adı nèk'e nee hajdı:

29. Ahsì dii dònè **September 2015** k'e ts'ò n̄htl'èkò, CEGEP ʔàet'ì n̄i hani-le dè n̄htl'èkòdeè?

Hazhò negha ehkw'ì ahodì s̄i “ X ” dek'en̄tl'è.

Hoghànet'ò gha **n̄htl'è n̄àetà** n̄htl'è n̄òchì zò hàidi eyits'ò n̄htl'èdeè n̄htl'è n̄òchì zò **weghò hàidi**. Gojwa hoghàgetò hò s̄i wexè.

September 2015 ts'ò tì'axò

- o Hèʔe, chekoa nechàlèa n̄htl'èkò, n̄htl'èkò tanì hani-le dè cheko ohdaà n̄htl'èkò ʔait'ì
- o Hèʔe, la gha hoghàwètò, deggha eghàlats'eda n̄htl'èkò, kòta ts'ò n̄htl'èkò, asìideè hoghàgotò n̄htl'èkò, CEGEP hani-le dè n̄htl'èkòdeè-le ts'ò
- o Hèʔe, n̄htl'èkòdeè n̄anètla
- o Ìle, September 2015 ts'ò n̄htl'èkò wìjì ʔait'ì-le.

Gondi:

Jò ts'ò danexeke ha s̄i **Edàedzèè May 1 Edàedzèèt'ò May 7, 2016 ts'ò**. Wegondi deèzò dahwhò dè jò gits'ò gahde 1-855-700-2016.

LA EDÀTL'Ò GOHLÌ WEGHÒ

Eghàlajda k'èha nets'àzèèdi weghò dazèke ha.

30. Edàedzèè **May 1 eyits'ò Edàedzèèt'ò May 7, 2016 ts'ò**, dii dònè wets'àzèèdi t'à sadzèè edàtlò eghàlajda **hani-le dè** edeggha eghàlajda n̄i?

May 1 eyits'ò May 7 ts'ò sadzèè edàtlò k'èha eghàlajda t'à wets'àzèèdi hani-le dè edeggha eghàlajda n̄i.

Dìi hani sadzèè wedè anele:

- eyàelì, dzèè wòt'ò hani-le dè asìi ìadi gha eghàlajda-le

Dìi hani gha sadzèè wexè anele:

- gots'àzèèdi gha kaza, sòmba netlòlèa ts'ehtsì hani-le dè sòmba letazhe gha
- sadzèè teè eghàlats'ìda
- asìi ts'ehtsì t'à goghò nàedi
- whacho edeggha eghàlats'eda
- ehdzoò k'ets'ele, nàts'èzè eyits'ò hwe k'alats'edè (akì k'èhots'èza k'è)
- wet'à nàts'èzè, hwe k'alats'edè hani-le dè ehdzoò k'ets'ele gha goht'ò sèts'ehzò
- xàhtò kòta k'ets'ele gha eghàlats'eda

Edàtlò sadzeè (sadzeè ts'ò)

_____ → **Dazeke 36 ts'ò anede**

HANÌ-LE DÈ

o Dàwhìdì → **Nìhtl'è ìda whela ts'ò anede**

31. May 1 eyits'ò May 7, 2016 ts'ò, ahsì dìi dõne whàlèa ts'ò eghàlajda-le agìla nìi hani-le dè dela ts'òetla hani-le dè whacho edegha eghàlada ts'òetla nìi?

Ets'ahmòa ìlè zò “ X ” dek'enìtl'è.

o ìle

o Hẹ̀zẹ̀, whàlèa ts'ò eghàlada hàle gedì t'à k'ehòeza eyits'ò edàt'e la ts'ò naàtla ha

o Hẹ̀zẹ̀, dzeè wòt'ò, eyàelì, la ts'òetla hani-le dè dela ts'ò gìghò enìetò hani-le dè asi ìadì gha

32. May 1 eyits'ò May 7, 2016 ts'ò, dìi dõne ìda dì dzàhta eghàlada gha edexè segòla nìi?

o ìle

o Hẹ̀zẹ̀

33. Ahsì dìi dõne wets'àzeèdì gha dì dzàhta ts'ò la hata nìi April 10 eyits'ò May 7, 2016 ts'ò?

Akìhò, ahsì dìi dõne eghàlats'e hats'eta kò naàtla nìi, la gha dõne dazeèke nìi hani-le dè gondi nìhtl'è la gha yìk'ahtò nìi?

Ets'ahmòa ìlè zò “ X ” dek'enìtl'è.

o ìle → **Dazeke 35 ts'ò anede**

o Hẹ̀zẹ̀, dzeè tãt'e eghàlajda gha la haneta

o Hẹ̀zẹ̀, òhk'èa eghàlajda gha la haneta (30 sadzeè ìlè dzàhta)

34. Ahsì dìi dõne Edàedzèè, May 1 eyits'õ Edàedzèèt'õ, May 7, 2016 ts'õ la gohì dè ahsì la k'e mìtla ha nìi?

Ets'ahmõa ìlè zõ " X " dek'enìt'è.

- o Hèzè, la xè hòewhì ìlè tahkò
- o Ìle, gohdõ la wets'õ
- o Ìle, whàlèa ts'õ eyàelì ts'ìzõ hani-le dè asì wexòeza t'à
- o Ìle, asì t'à hani-le dè wèot'ìì ts'ìzõ
- o Ìle, nìht'èkò at'ì
- o Ìle, asì ìadì

35. Dìi dõne edàt'e wets'àzèedì gha nõdè eghàlajda **hani-le dè** edegha eghàlada t'à, dzèè lq-le hò?

Ets'ahmõa ìlè zõ " X " dek'enìt'è.

- o 2016 k'e → **Ìda dazèèke ts'õ anede**
- o 2015 k'e → **Ìda dazèèke ts'õ anede**
- o 2015 kwe → **Dazèke 49 ts'õ anede**
- o Sìi Dawhìdì → **Dazèke 49 ts'õ anede**

Gondì: Dazèke 36 eyits'õ 45 ts'õ dìi dõne weèla la hani-le dè edegha eghàlada la wegõ axodì May 1 eyits'õ May 7, 2016 ts'õ ats'edi. Eghàlajda-le, January 1, 2015 ts'õ la whàa t'a yìtõ dek'enìt'è. Dìi dõne la ìlè weèzõ ts'õ wets'õ dè hani-le dè la sadzèè lq yehtsì t'a dek'enìt'è.

36. Dìi dõne amìi gha eghàlajda?

Dõne edegha eghàlajda, wìzi dek'enìt'è. Eyìi dõne edeghà eghàlada wìzi gohì-le dè, eyìi dõne wìzi dek'enìt'è.

Dìi nìht'è ìda whela sìi, nìht'è hazhõ nechà t'à zìt'è:

ABC CONCRETE PRODUCTS LIMITED

Wìzi edàwìyeh, government gha eghàlaede, etc.

Kòà, eghàlagide k'è, n̄htl'èkò, etc. (nàetà dè)

37. La edàwhìt'ì nee hanì-le dè edàni d̄one ts'àgedi nee?

Deghà hàjdi. Akìhò:

- band gha n̄htl'èk'èdia
- kw'ahti
- ɰwe k'alawo hanì-le dè ehdzoò k'ele
- n̄htl'èkò
- nàedik'èzhòkò xè eghàlagide
- kòta asii nechà k'ezhe
- edegha n̄htl'èchì yàetsìdò
- nàedik'è

La edàwhìt'ì hanì-le dè edàni d̄one ts'àgedi

38. Dii d̄one wela ayinee hanì-le dè la edàwhìt'ì k'e eghàlajda?

Deghà hàjdi. Akìhò:

- d̄one sòɰ nàetà gha n̄htl'èk'èdia
- kw'ahti
- ɰwe k'alawo hanì-le dè ehdzoò k'ele
- n̄htl'èkò
- nàedik'èzhòkò xè eghàlagide
- kòta asii nechà k'ezhe
- edegha n̄htl'èchì yàetsìdò
- nàedik'è

(Aghòdò elì dè, k'àowo edàwhìt'ì nee hàjdi.)

La

39. Dii la k'e ayii dayerhɔ?

Degha hajdi. Akihò:

- nèot'ɪ gɪzì dek'ènégèt'è
- kw'ahti ts'agedidɔ
- hwe ts'ihchì eyits'ɔ sets'ehɔ hani-le dè tich'aadii ts'ehch'ɪɪ
- chekoa nɪht'è 2 hoghatɔdɔ
- dɔne eyàegɪɪ ts'adi
- satsòmbèhchɪ k'edidɔ
- kwe hani-le dè dechɪ t'à asii ts'ehtsɪ
- dɔne asii nàgehdi t'à sòmba ts'ihchidɔ

La edàwhit'ɪ

40. Dii dɔne wela ayii nee:

Ets'ahmò “ X ” jè zɔ dek'enɪt'è.

- o sòmba wets'àzèèdi t'à eghàlada, sòmba gha, satsò gha hani-le dè sòmba ejetazhe t'à wets'àzèèdi? → **Dazèke 42 ts'ò anede**
- o wets'àzèèdi-le hò wets'èke/wedɔ gha eghàlada hani-le dè wèot'ɪ ɪadɪ asii gehshe hani-le dè whacho eghàlagide gha? → **Dazèke 42 ts'ò anede**
- o whacho edegha eghàlada dɔne yits'adi-le (whacho hani-le dè dɔne xè)?
- o whacho edegha eghàlada dɔne wets'àzèèdi xè (whacho hani-le dè dɔne xè)?

41. Edeghe eghàlada dè, ahsɪ asii yàeshe hani-le dè whacho edeghe eghàlada gha nɪht'è yùtò nii?

- o ɪle
- o Hɛɛɛ

42. Dii dōne adı seè **ats'ò** edı eghàlada k'è?

Gondı:

Amii seè dı ts'ò dek'enèyètl'è:

Kòta adı nee hajdı, kòta hanı-le dè ndè ɔıchı k'e nets'ò Band wedę.

Akìhò:

- Lac Brochet 197A, Manitoba, Ìlerthlands Band wedę
- Wabamun 133A, Alberta, Paul Band wedę
- Fort Providence, Ìlerthwest Territories, Deh Gah Gotie Dene Council wedę
- Fort Hope 64, Ontario, Eabametoong First Nation wedę
- Mingan, Quebec, Les Innus de Ekuanitshit wedę

Dii dōne adı eghàlada eyıts'ò adı wets'ò k'àowo adı eghàlada ładı dè, eyii dōne adı eghàlada t'a dek'enıtl'è (akìhò, chekòahahtòdò nıhtl'èkò adı wheɔò dek'enègetl'è ha, adı nıhtl'èkò gha k'àodee gınlıtl'èkò wedę).

- o Dekò eghàlada (asıı yàgıhshe sıı) → **Daɔeke 45 ts'ò anede**
- o Canada weɔòò ts'ò eghàlada → **Daɔeke 45 ts'ò anede**
- o Adı eghàlada k'è gohlı-le → **İda daɔeke ts'ò anede**
- o Jò ızhı adı eghàlada dek'ètl'è:

kòta adı kò wheɔò (negha wegaht'ı)

Kòedeè, kòta, kòta nechàlèa, kòta hanı-le dè ndè ɔıchı

Adı nèk'e _____

Postal code ____ ____

43. a) Dii dōne edàni ats'ò la ts'ò naàdà?

Dii dōne la ts'ò naàdà sù, asù ładı łò t'aat'ı dè, **ayù t'a ats'ò yit'aat'ı t'à la ts'ò naàdà.**

Dii hanı dek'enàhtı'è "ndè gotı'a satsòmbekhı et'ænàetı'ò hanı-le dè satsòmbekhı tıı" dii gha:

- Vancouver SkyTrain,
- Toronto Subway/RT,
- Montréal Metro.

Dii hanı dek'enıhtı'è "satsò tıı neghò, tıı k'e mbekhı k'etı'ò hanı-le dè satsòmbekhı tıı" dii gha:

- Vancouver West Coast Express,
- Calgary CTrain,
- Edmonton LRT,
- Toronto streetcars,
- Toronto GO Train,
- Ottawa O-Train,
- Montréal commuter trains.

Dii hanı dek'enıhtı'è "ıadı k'è" dii gha:

- wekèdı eyıts'ò zhakak'èkò,
 - ts'et'aà,
 - elà.
- o Satsòmbekhı, satsòmbekhı wetı'à gohı hanı-le dè satsòmbekhı kò lanı — mbekhı k'edıdò → **Daʒeke 43 b) ts'ò anede**
 - o Dò łò k'ele mbekhı → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Satsò mbekhı et'ænàekò nedà-le hanı-le dè satsòmbekhı tıı ndè ka k'e → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Dii hanı dek'enıhtı'è "satsò tıı neghò, tıı k'e mbekhı k'etı'ò hanı-le dè satsò tıı" dii gha → **Daʒeke 44) ts'ò anede**
 - o Elàcho t'à dōne k'ezhe → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Gokw'ò t'à la ts'ò ek'èt'æ nàets'ıde → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Wekè nàke t'à → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Wekè nàke, wekè nàkè hanı-le dè wekè nàkè nechàlèa → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**
 - o Ładı k'è → **Daʒeke 44 a) ts'ò anede**

b) Dōne edàtłò dii mbekhı, wetı'à goʒò mbekhı hanı-le dè mbekhı kò lanı t'à **ats'ò la ts'ò nàgeèdè?**

- o Whacho mbekhı t'à et'ænàedà
- o Dōne nàke
- o Dōne tai weʒòò ts'ò

44. a) Dii dōne edàtlō nìzō de **ats'ō** la ts'ò nàedà?

sadzeè nàgèa

- : o a.m.
 o p.m.

b) Dii dōne dekò t'sō la ts'ò nàedà nìdè **ats'ō** edàtlō nàgèa ayehzì?

_____ ← Edàtlō nàgèa

45. a) Dii la k'e, ayii yatì **t'ahsì t'aat'ì**?

- o Kwet'ìì
o Mòla
o Yatì ładì — Haìdì:

b) Dii dōne yatì ładì **ats'ō lanì yit'aat'ì** nìi?

- o Ìle
o Hèzè, Kwet'ìì
o Hèzè, Mòla
o Hèzè, Yatì ładì — Haìdì:

46. 2015 xo k'e dii d'one edàtl'ò dzahtah eghàlajda?

2015 xo k'e dii d'one hazhò ts'ò wets'àzeèdi t'à edàtl'ò dzahta eghàlajda hani-le dè edegha eghàlada sù dek'enjtl'è.

Dii hani dzahta wexè anele

- k'èhòeza hani-le dè eyàelì hò wets'àzeèdi,
- ats'ò eghàlada hani-le dè ohk'èa eghàlada,
- wets'àzeèdi k'èha eghàlada, wets'àzeèdi, sòmbagwia hani-le dè sòmba letazhe,
- edegha eghàlada,
- deghà wets'àzeèdi-le hò wèot'ù gha ayù yàghshe gha eghàlada hani-le dè whacho edegha eghàlada.

- o Dàodi → Dazeke 49 ts'ò anede

HANI-LE DÈ

_____ ← Edàtl'ò Dzahtah

47. Dii d'one **hazhò dzahta** eghàlajda sù, ahsì **dzeè t'at'** e hani-le dè ohk'èa zò eghàlajda nù?

Ehts'amò k'e "X" jè zò dek'enjtl'è.

- o Dzeè t'at' e eghàlada (jè dzahta 30 sadzeè hani-le dè wezòò ts'ò)
 - o Ohk'èa eghàlada (jè dzahta 30 sadzeè wek'a? ts'ò)
-

48. 2015 k'e dii d'one wets'àzeèdi gha eghàlajda xè ahsì dii d'one **chekoa wegha** **wk'èhòdi gha d'one wets'èedi nù**, chekoa k'èhòdikò hani-le dè chekoa wegha k'edi wet'sò?

Chekò k'èhòdi hani-le dè dzeè chekò k'èhòdikò wet'à d'one eghàlada nùdè, edàtl'ò nee jà zò dek'enjtl'è.

Dii Hajdi "Hèze" hani-le dè "jè".

"Hèze" nùdè, 2015 gha edàtl'ò nee dek'enjtl'è.

- o Hèze → \$ _____ .00
 - o jè
-

49. 2015 k'e, ahsì dũ dõne chekoa hani-le dè wets'eke/wedõ jìlè ts'ò ts'àzèehdi nìi?

Dõne ts'ats'ehdi dè, ełek'èats'ıwõ nàowo ts'ehtsı xè ats'õ nàts'ehdi. Asıı wõõt'à eyıts'õ satsõ wet'à sõõmba eleghàts'ele wedõ anele. Ayıı sõõmba dõne ts'àzèehdi zõ dek'enıtl'è.

Dũ Haidı "Hèzè" hani-le dè "İle".

"Hèzè" nıdè, **2015 gha edàtlõ nee dek'enıtl'è.**

- o Hèzè → \$ _____ .00
- o İle

STEP F

Dazekè F1 eyıts'õ F10 ts'õ dũ weghõ hõt'e.

Dũ dazekè sıı May 10, 2016 weghõ ats'edi, hani-le dè weghõ hats'edi ha.

Kõ ts'edi nıdè mõht'a ts'õ whacho enıtlõ wets'õ hani-le dè goyıı ts'õ kõ neghõa hani-le dè dashaka ts'õ. Dõne wekõ ts'õ enıtlõ gohı t'à goyietl'a awets'edi-le.

F1. Dũ kõ gha amı sa taat'e kõ nàyehdi hani-le dè tax, k'ak'õ, etc?

Dõne jìlè zõõ ts'õ dũ ts'àgehdi nıdè, ets'ahmõa t'aatlõ ts'õ dek'enàtl'è.

- o Dõne 1
- o Dõne 2
- o Dõne 3
- o Dõne 4
- o Dõne 5
- o Dõne ładı dũ kõ nàdè dazekè sıı wızi dek'etl'è dè
- o Dõne jõ nàdè-le

F2. F2 a) zò dazaaanke döne sòh kòta yì naàhdè nìdè, ndè nìichì k'e hani-le dè döne sòh gha ndè gohì kle naahdè nìdè. Hani-le dè, **F2b) dazeeke ts'ò anede.**

a) **Ahsì dìi kò band gits'ò hani-le dè sa taaat'e naìdì hani-le dè nets'ò hót'e hani-le dè döne jò goyì nàwò wets'ò hót'e nìi?**

- o Band wets'ò → **F3 dazeeke ts'ò anede**
- o Xà nets'ò (jla nàgehdi neè hò) → **F3 dazeeke ts'ò anede**
- o Sa taaat'e naìdì (sòòmba t'à naìdì-le hò) → **F3 dazeeke ts'ò anede**

b) **Dìi kò sa taaat'e naìdì hani-le dè xà nets'ò hani-le dè döne jò goyì nàdè wets'ò?**

- o Xà nets'ò (jla nàgehdi neè hò)
- o Sa taaat'e naìdì (sòòmba t'à naìdì-le hò)

F3. Ahsì dìi kò, kò ledaìla hót'e nìi?

- o Hèzè
- o Ìle

F4. a) Dìi kò goyì kò edàtlò gohì?

Ìhtà: mbòxàet'èkò, nàts'etekò, dahmò kò hani-le dè ìzhi ndè goyì, etc.

Ìhtà-le: tsòkò, dexàgoòzà, goyìagòzà, hwekò kò xilla, tìndakò eyits'ò edegha eghàlats'edakò.

_____ ← Kò Edàtlò

b) **Dìi kò sù nàts'etekò edàtlò nee?**

Ìhtà: Kò hazhzò nàts'etekò gha nàetà, asì ladi gha wet'aget'ì nee hò. Ndè goyì nàts'etekò gola sù.

_____ ← Nats'etekò Edàtlò

F5. Dìi kò edàt'e hòlì?

Edàt'e dìi kò weghò nàhòt'e, kò achì senàdla, weèzò ts'ò kò nàhòlì hani-le dè achì ìadì adlà awèts'edi-le. Ayìi xo k'e nee wek'èashò-le dè, ahjòneè hò nezì.

- o 1920 hani-le dè wekwe
 - o 1921-1945
 - o 1946-1960
 - o 1961-1970
 - o 1971-1980
 - o 1981-1990
 - o 1991-1995
 - o 1996-2000
 - o 2001-2005
 - o 2006-2010
 - o 2011-2016
-

F6. Ahsì dìi kò senàdle ha nù?

Negha senàdle ha newò dè hani-le dè wezò ts'ò hohè ha dè.

- o Ìle, **òhk'èa senàzì** zò nehwhò (ets'eètl'è, satsòk'ò senàzì, etc.)
 - o Hèzè, **asìi nechàlèa** zò sedle ha nehwhò (deshìtè mòhdaà whìle hani-le dè kòkwe, dahmò goht'ò, dashaka naàtò, dashaka dechì hani-le dè kòyeèt'a etc.)
 - o Hèzè, **Asìi nechà sedle** ha hòzò (tik'etl'ò nezì-le hani-le dè k'ak'òtl'i nezì-le, yeèt'à sedle ha hòzò, deshìtè hani-le dè dahmò, etc.)
-

F7. Dìi kò goyìi dònè asì yàgìhshe nèk'e whezò nù eyìts'ò eyìi dònè dìi kò goyìi nàdè nù?

- o Hèzè → **Nìhtl'è ìda whehchì G ts'ò anede**
 - o Ìle → **Dìi nìhtl'è senèle**
-

Daneke **F8** eyits'ò **F10 ts'ò anede**, dìi kò ìlè zòò ts'ò nets'ò nee hò, xà nets'ò nehò hanì-le dè sa tʔat'e naìdì.

Deghà edàtlò nee wek'ìzhò-le hò, ahjòne hò esànìle.

F8. Ìdì xo dìi kò gha k'ak'ò edàtlò naàhdì (ìdì 12 sa) dìi gha:

a) k'ak'ò?

- o Dàowhìdì
- o Sa tʔat'e wexè nàts'ehdì hanì-le dè ìadì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 xo tʔat'e

b) tlehò, tleh, t'è, tsoh hanì-le dè tleh ìadì?

- o Dawhìdì
- o Sa tʔat'e wexè hanì-le dè ìadì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 xo tʔat'e

c) tì eyits'ò kòta asìi nàts'ehdì?

- o Dawhìdì
- o Sa tʔat'e wexè hanì-le dè ìadì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 xo tʔat'e

“Band wekò” daneke hàdì dè **F2 a) ìda G ts'ò anede**.

“Sa tʔat'e” nìdì dè daneke hàdì dè **F2 a) hanì-le dè F2 b), ìda F9 ts'ò anede**.

“Xà nekò” nìdì dè daneke hàdì dè **F2 a) hanì-le dè F2 b), daneke F10 ts'ò anede**.

F9. Dòne sa tʔat'e zò gha, daneke jò ts'ò anede (a) eyits'ò (b):

a) Dìi kò gha sa tʔat'e edàtlò nàgehdi?

- o Sòòmba ha sa tʔat'e nàgehdi-le

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 sa t̄at'e

b) Ahsì dìi kò m̄ohdaà wegħa nàedi?

Kò m̄ohdaà wegħa nàedi ts'edi dè, dìi hanì awèts'edi, wet'à s̄òmba dets'etsì, d̄one m̄ohdaa għa kò, d̄one t'ala għa kò, government d̄one ts'adi t'à għa kò, wet'à s̄òmba dets'etsì għa-le, kò għa wets'adi eyits'ò kò nàyehdì għa wets'adi.

- o H̄eṛḗ
 - o Ìle
-

F10. Xà nekò għa daṛeke a) eyits'ò e) ts'ò:

a) Dii kò għa, sa t̄at'e kò edàtl̄o nàhdi hanì-le dè dìi kò għa s̄òmba edàtl̄o naxìghò mìzħa?

- o Dawhìdì → c) ts'ò anede

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 sa t̄at'e

b) a) yìi, ndè k'e nagede għa tax nàghdì s̄i wexè nìi (kòta k'adee eyits'ò n̄htl'èkò)?

- o H̄eṛḗ → d) ts'ò **anede**
- o Ìle

c) Dii kò għa xo t̄at'e ndè k'e naahde għa edàtì (kòta k'adee eyits'ò n̄htl'èkò)?

- o Dawhìdì

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 xo t̄at'e

d) Dii, dìi kò negħo nàedi ha dè, edàtl̄o negħo nàedi ha h̄onì neèwò?

\$ _____ .00

e) Sa t̄at'e kò elexèṣṣìla għa nàts'ehdì s̄i, edàtl̄o nee?

- o Dawhìdì → c) ts'ò anede

HANÌ-LE DÈ \$ _____ .00 sa t̄at'e

STEP G

Dii dazekke ha sii dōne hazhō dii n̄htl'è w̄z dek'èt'è wegħa hōt'e, chekōa dii hatlō 15 wegħōò k'aṛi wexè. Dōne wegħa gonede haṛdi dè, eyii dōne **t'akwelō dawjke**.

G1. Ahsì dii dōne dii xo k'e **2016 k'e wegondi nàatsi** sii ṛda **2108 k'e** wegondi dōne t'ala yighàda ha dile n̄i (92 ghōò t'axqō dazekke wegondi wek'èzhō ha)?

“Hèṛḗ” n̄dè dè zō ṛda hoòwo dè dōne negondi yighàgeda għa whela adle ha eyits'ō dōne asii wedànàgetadō sii gīgha whela adle ha, **92 ghōò t'axqō dazekke wegondi wek'èzhō ha**.

Dōne 1

- Hèṛḗ
- Ìle

Dōne 2

- Hèṛḗ
- Ìle

Dōne 3

- Hèṛḗ
- Ìle

Dōne 4

- Hèṛḗ
- Ìle

Dōne 5

- Hèṛḗ
- Ìle

STEP H

Gots'ànèdì gha mahsì nets'ìwhò.

Gots'ende

Dìi nìhtl'è ìzhì whela sù, dìi asù weghò daneke sù, weghò nanèwò dè, asù deèzò nezi anele ha neèwò hani-le dè weghò asù wek'e hanehtì ha neèwò dè dek'enìtl'è:

- edàni nìhtl'è wetàat'e dazets'ehke weghò gonde hadì hani-le dè edàni dazeke (akìhò, edàni dazeke negha dezhi hani-le dè wenjìdì hadì nìdè hani-le dè edàni dazeke hajìdì hadì nìdè),
- edàni dazeke dek'ènàtl'e (akìhò, edàni wegah'tì, edàni nìhtl'è yìi segeh'ì, àtl'è edajìcho).

AYÌI EDÀGÒADI SÌI NÀOWODEÈ T'À WEXÒEDI

Naxì gondì nàowodeè t'à wexòedi. Dòne hazhò Statistics Canada gha eghàlagìde sù dìi nàowodeè dòne xòedi k'e negondì k'egèndì gha gedì t'à ehkw'ì hayagìtì. Nì neyatì dè dìi nets'ò gondì hazhò nàtsì sù, dòne t'ala Statistics Canada gha eghàlagìde-le negondì done t'ala ghàgeza hàle.

Part 2

Edànìghọ d̀ì hanì daneèke

DONE DA?EKE AYÏ NEE?

Done da?eke sîi wet'â edàni dîi nèk'e edàgòht'e eyits'ò edàni done dîi nèk'e nàdè weghà wek'èjò. Jò Canada, done hazhò dîi nèk'e nàdè da?eke hayele ha hòzò.

Dîi nîhtl'è nîdè wet'â hazhò nèk'e adî done nàdè wegondî nàts'î, Canada k'ezhî edàni done gîxè hòzò eyits'ò edàni sòòmba degetsî eyits'ò kò edàwhìt'î yîi nàgedè.

2016 k'e, hazhò Canada gha dè 25% done hatlò nîhtl'è nîdè wòòchî t'â seyele ha. Eyîi weèzò ts'ò done nîhtl'è nek'ò da?eke ha.

EDÀNÌGHÒ DÏI DONE HAZHÒ DA?EKE SÏI, SÏI WET'À?À?

Dîi gondî hazhò nàtsî sîi, government gît'ât'î ha, done edegha eghàlagidedò, done kòta nàdè, kòta yagòla sîi gha eyits'ò nekòta gha nàowodèè yàgîhtsî gha wet'azà, nenèk'e gha eyits'ò neneè hazhò sîi wet'azà.

DÏI GONDI NÀTSÏ SÏI EDÀGEH?Ï?

Dîi gondî nàgehtsî sîi, wexòedi ha, Statistics Act weghà negondî wexòedi ha. Negondî nàtsî sîi wet'â edàni da?eke ìadî wek'e eghàlats'ide weghà senàts'ehzî eyixè hazhò weghàts'eda. Statistic Canada weèzò ts'ò done akò gha eghàlagid-le dè dîi wegond amî nee gîk'ezhò-le.

NELA

2016 negondî nàtsî wet'â edàni Canada hazhò wegondî nàtsî sîi wet'â naxìxè nezî hòzò gha agehzî. Dîi gondî wet'â nekòta deèzò segogele ha aget'î dîi hanî ts'òk'e, chekoa k'ehòdikò ts'òhk'e, nîhtl'èkò, lèot'îi ts'adî ts'òhk'e, kò ts'òhk'e eyits'ò la gha la k'e hoghàgotòkò.

EDÀNÌGHÒ NIHTL'È NEK'ÒA DANEKE

STEP A – Nets'ò fò # ts'iwò, wet'à nenhtl'è dazeke deghà seèdlà-le dè gha ts'iwò. Email sù ts'iwò wet'à nekò ts'ò dōne ts'ò gots'ede ha ts'iwò dè gha. Nekò edàtlò dek'etl'è sù ts'iwò wet'à dōne hazhò deghà wìta ha.

STEP B eyits'ò C – Dii dazeke sù wet'à amì seè wexè ha gedì t'à dazeke eyits'ò amì seè wedè ha hót'e. Wet'à amì hazhò wìta ha sù wìtà eyits'ò dōne ìlè nàkè wìta-le gha wexòedi.

STEP D – Dii dazeke sù, ahsì dōne nekò nàdè asiyàeshe k'e eghàlada nì gha wexòedi. Amì seè hazhò asì yàeshedò gílì sù Canada gha wexòegìhdì wet'à hanì dōne hazhò wìtà.

STEP E – Jò dazeke 1 nhtl'è ìdòò 4 dek'etl'è, step B t'a dōne gízì dek'etl'è.

May 10, 2016 k'e, gondì hazhò nets'ò nàgehtsì sù wet'à edànì dōne gìxè hòzò sù seèdle ha, hanì-le dè dazeke mōhdaà ìadì ha hōnì. Dii dazeke dzèè wìtà sù wet'à edànì Canada goxè hòzò ìlè sù gha nàeta ha hót'e, wet'à ìda nehòwo dè, Canada goxè edàgòht'e ìlè sù wek'ejò ha.

DÒNE EDÀTLÒ WEGONDI – **Dazeke 2 eyits'ò 6 ts'ò** dōne Canada edànì nàdè gìgondì nàtsì, lèot'ì edàtlò, chekò edàtlò nexè nàdè wèot'ì ìlè hanì-le dè nàke xè nàgedè, dōne edàtlò whacho nàdè. Dii hanì wegondì wet'à edànì dōne deèzò nezì gits'adi ha nàgehtsì, enèkòcheè hanì eyits'ò Canada gha chekò sòmba, dii hanì hazhò wet'à deèzò nezì dōne ts'agedì gha gondì nàgehtsì. Kòta sù dii gondì wet'àget'ì, chekò k'ehòdikò, nhtl'èkò, kw'ahti, kònàehkwidò eyits'ò enekokò gha sù.

Dazeke 7 eyits'ò 9 ts'ò Canada dōne edàtlò ìadì nàdè sù wet'à gìk'èzhò ha hót'e. Dii wegondì wet'à dōne edàtlò kwet'ì eyits'ò mòla yatì t'à dōne ts'adi gha gìk'èzhò, eyits'ò dii edànì dōne gìxè hòzò wek'ègezò eyits'ò dōne edàtlò Canada nàdè yatì edàwhit'ì ìlè ìadì gohle wet'à gìk'èzhò.

DÌI GONDI NÀGEHTSI TL'AXQÒ 92 XO NÌDÈ DÌI GONDI EDÀDE HA

Dazeke 10 dɔne wetɔt'e wegondi nàtsi sɪ, ɪda 92 xo tl'axqò wegondi wet'à ɪda edàni dɔne gɪxè hòzɔ gha nàowo hohlè ha dɪi nɪhtl'è nek'ɔa dazeke sɪi wet'à nàowo hohlè ha.

Dɪi nɪhtl'è wet'à ɪda 92 xo tl'axqò edàni nekɔta gɪxè hòzɔ gha nàowo nehtsi hɔt'e, Canada edàni dɔne nàde ɪlè nɔ gedɪ ha, ɪda nehòwo dè, eyits'ɔ whàedɔ nàowo sɪi k'egzhɔ ade ha, edàni dɔne hoghàgeètɔ sɪi k'egzhɔ ade ha eyits'ɔ edàni dɔne lèot'ɪ yàgɪle gɪk'èzhɔ ade ha.

DÀNÌGHQ NIHTL'È NÌDÈ WEGHO DA?ETS'EHKE

Kò mɔhdaà zɔ dɪi nɪhtl'è nɪdè dazegeke ha gɪchi.

Dɪi nɪhtl'è nek'ɔa dazeke eyits'ɔ nɪhtl'è nɪdè dazeke sɪi wegondi hazhɔ nàgehtsi sɪi wet'à edàni dɔne Canada nàgedè wek'egzhɔ ade ha, adɪ nàgedè, edàni nàgedè eyits'ɔ edàni sɔqɔmba degetsɪ. Dɪi wegondi nàgehtsi sɪi nekɔta gha sɪi wet'aɔa hɔt'e eyits'ɔ edàni nekɔta ts'àgedɪ gha wet'aɔa, edàni chekò k'egedɪ nàowo ts'ɔhk'e, nɪhtl'èkò ts'ɔhk'e, lèot'ɪ ts'àhodɪ nàowo, eyits'ɔ edàni dɔne hoghàgetɔ nàowo ts'ɔhk'e.

DZÈÈ TAAT'E EDÀNÌ DQNE EDEGEDA – Dazeke 11 dɪi wegondi sɪi dɔne edàtlɔ Canada nàdè sɪi dzèè taat'e asɪi hagehɔ gɪgha wɪdɪ-le wek'èzhɔ ha, eyits'ɔ hanɪ gɪxè hòzɔ t'à whagots'ɔ asɪi gɪxòɔa, gɪmɪ t'à eyàgɪlɪ hanɪ-le dè hotɪ nezɪ egenda-le. Dɪi gondɪ nàtsɪ sɪi wet'à amɪi asɪi t'à wexòɔa gɪk'èzhɔ xè eyɪi dɔne ts'àgedɪ gha nezɪ ade ha. Hanɪ nɪdè Statistics Canada achɪ eyɪi dɔne dawèèke ha dile.

DQNE EDÀTLQ EDÀWHÌT'Ì KQTA NÀDÈ WEGONDI – Dazeke 12 dɔne edàtlɔ Canada nàdè ɪadɪ agɪt'e weghɔ dazeke, eyits'ɔ adɪ ts'ɔ dɔne Canada eyits'ɔ weèzɔ ts'ɔ dɔne adɪ k'edè dɪi wegondi wet'à wek'ègzhɔ.

Dazeke 13 Canada dɔne edàtlɔ nàdè wet'à wek'ejɔ. Wet'à dɔne edàtlɔ ayɪi hoghàgeètɔ ha wek'ègzhɔ.

Dazekes 14 eyits'ɔ 15 dɔne eyileh nèk'e ts'ɔ jɔ goneè nàde wet'à gɪk'èzhɔ eyits'ɔ dɔne dɪi nèk'e ts'ɔ agɪt'e-le jɔ nàdè wet'à gɪk'èzhɔ, eyits'ɔ ayɪi xo k'e dɔne eyileh nèk'e ts'ɔ jɔ negɪde wek'ejɔ. Dɪi wegondi wet'à edàni sɪyawa dè dɔne edàtlɔ dɪi nèk'e ts'ɔ tàedè weghàgeda wek'ejɔ eyits'ɔ dɔne eghàlède nàowo eyits'ɔ asɪi t'à dɔne ts'àdɪ sɪi wet'à gɪgha wet'aɔa eyits'ɔ wet'à edàni dɔne hoghàgeètɔ ha wet'aɔa, eyits'ɔ nɪhtl'èkò ts'ɔhk'e, nàedɪk'èzhɔ ts'ɔhk'e eyits'ɔ asɪi ɪadɪ t'à dɔne ts'àdɪ gha wet'aɔa.

Dazeke 16 Canada dɔne edàtlɔ ɪadɪ nàdè wet'à gɪklèzhɔ. Dɪi wegondi wet'à dɔne edàtlɔ yatɪ ɪadɪ gogende eyits'ɔ wet'à deèzɔ nezɪ dɪi hanɪ wegondi wek'èts'èzhɔ ha nàtsɪ.

Daʔeke 17 Canada dʔone edàtlʔo ɫadɪ nàdè eyits'ʔ dʔone nàowo sɪi edàtlʔo ɫadɪ gohɫɪ sɪi wet' à gɪk'èzhʔo ha. Dɪi wegondɪ wet' à dʔone gha eghàlagidedʔo yagɪɫɪ eyits'ʔ dʔone asɪi hagetadʔo yagɪɫɪ sɪi wet' à deèʔʔ dʔone ts' àgedɪ ha nezɪ, nàedɪk'èzhʔo nàowo ts' qhk' e, eɫexèts'ʔ gots' ede nàowo ts' qhk' e eyits'ʔ asɪi goghʔo nàedɪ nàowo ts' qhk' e.

Daʔeke 18, 20 eyits'ʔ 21 government dɪi wegondɪ wet' à dʔone sʔɫɪ government ts' àgedɪ eyits'ʔ dʔone gha eghàede ts' àgedɪ, wet' à edàni deèʔʔ dʔone ts' àgɪdɪ lɪi gha wet' aʔa.

Daʔeke 19 Canada yɪi dʔone edàtlʔo t' a gɪtlʔo-le wet' à gɪk'èzhʔo. Dɪi wegondɪ wet' à dʔone la gha nàowo hohlè gha wet' aʔa, eyɪi wet' à sɪi dʔone hazhʔo eɫexèt' e gɪts'ʔ eghàlahoda hʔt' e.

DʔONE K'ÈADÈ – Daʔekes 22 eyits'ʔ 23 dɪi wegondɪ wet' à Canada yɪi dʔone adɪ ts'ʔ t àedè gɪk'èzhʔo eyits'ʔ adɪ ts'ʔ t àegeèdè wek' èjʔo. Dɪi wegondɪ wet' à dʔone edàwhɪt' ɫ kʔta k' èadè eyits'ʔ wet' à kʔ edàwhɪt' ɫ gɪwʔo, nɪhtɫ' èkʔo agèt' ɫ gɪwʔo, kʔta asɪi k' ezhe eyits'ʔ edàni asɪi t' à gɪts' àdɪ gha wet' à gɪk'èzhʔo hʔt' e.

DʔONE GIOT' ɪ ADɪ DʔONE GIɫɪ – Daʔeke 24 dɪi wegondɪ wet' à edàni dʔone eyɪleh nèk' e ts'ʔ jʔ nɪdè hò ts'ʔ edàni gɪxè hòʔʔ eyɪt' sʔ sʔʔmba nàowo ts' qhk' e edàni gɪxè hòʔʔ gɪk'èzhʔo, eyits'ʔ ɪneè ts'ʔ edàni dʔone eyɪleh nèk' e ts'ʔ jʔ nɪde ts'ʔ gɪxè edàgʔt' e wek' ègezhʔo.

NɪHTɫ' ÈKʔ – Daʔeke 25 eyits'ʔ 29 ts'ʔ nɪhtɫ' èkʔ ts' qhk' e, la gha hoghàgòtʔo wegondɪ hʔt' e, Canada ts'ʔ dɪhk' ʔa whàlea nɪhtɫ' èkʔo agèt' ɫ weghʔo hʔt' e. Dɪi wegondɪ wet' à government edàni dʔone deèʔʔ nezɪ hoghàgetʔo gha gondɪ nàgehtsɪ eyits'ʔ dʔone eyɪleh nèk' e jʔ ts'ʔ t àegeèdè edàni gɪxè ɫadɪ agot' ɫ weghʔo gondɪ nàgehtsɪ eyits'ʔ dʔone sʔɫɪ eyits'ʔ cheko sɪi wegondɪ nàgehtsɪ.

LA EDÀTLʔO GOHɫɪ WEGONDI – Daʔeke 30 eyits'ʔ 41 eyits'ʔ 45, 47 ts'ʔ Canada dʔone edàtlʔo eghàlaedè, asɪi nechà xè eghàlagide eyits'ʔ dʔone t' ala la k' e gehkw' e eyɪxè dʔone edàtlʔo la k' e yatɪ edàtlʔo ɫadɪ t' àgeèt' ɫ. Kʔta dʔone edàtlʔo sʔʔmba nàowo t' à gɪxè edàni hòʔʔ eyits'ʔ dʔone edàwhɪt' ɫ agɪt' e, dʔone sʔɫɪ lanɪ eyits'ʔ dʔone eyɪleh nèk' e ts'ʔ dɪhdè ts'ʔ t ageède. La deè k' e eghàlagide eyits'ʔ dʔone la edàwhɪt' ɫ gɪwʔo sɪi hazhʔo wegondɪ nàgehtsɪ.

Daʔeke 42 eyits'ʔ 44 ts'ʔ adɪ dʔone eghàlaedè eyits'ʔ edàni la ts'ʔ nàgeèdè. Dɪi wegondɪ edàni dʔone et' ànàedè weghʔo hʔt' e eyits'ʔ ayɪi edàtlʔo tɫeh k' egehwhɪ. Dʔone et' àedè wegondɪ wet' à adɪ eyàkʔo yàgola, nɪhtɫ' èkʔo, chekòa k' ehòdɪkʔo yàgola eyits'ʔ sʔnàts' edekʔo yàgola eyits'ʔ tɫɪ sɪi edàtlʔo ts' ɫwʔo eyits'ʔ mbehchɪ wet' à dʔone eht' ànàezhe.

Daʔeke 48 eyits'ʔ 49 chekòa gogha wek' èhodɪ sʔʔmba edàtlʔo wets'ʔ wek' ehòewɪ eyits'ʔ edàtlʔo gots' àzèèdɪ. Eyɪxè tax edàtlʔo nàts' ehɪ eyits'ʔ asɪi edàtlʔo t' à gots' àdɪ, dɪi hanɪ wegondɪ t' à dʔone edàtlʔo sʔʔmba gehtsɪ weghà degà wegondɪ wek' èts' èzhʔo.

STEP F: KÒ – Daʔeke F1 eyits'ò F10 ts'ò kòta gígha kò hohlè gha wegondí nàtsí eyits'ò gígha la hohlè.

Dòne edàtlò kòta gíts'ò eyits'ò nàts'etekò gíts'ò eyits'ò kò gha lèot'í sòmba edàtlò k'eghwhí. Dìi wegondí wet'à government dòne edàtlò kò jìè dòne edàtlò nàdè, ahsì sù dòne netlò kò jìè nàdè nù gha gondí nàgehtsì eyits'ò wet'à deèʔò kò gha dòne ts'àgedí gha hageta.

Kò sù edàwíha gots'ò hòlì nee eyits'ò kòta k'àode sòmba edàtlò gíwò t'à senàdle ha wegondí nàtsí, wet'à kò senàgogele ha dìi haní wegondí nàtsí.

STEP G: DÌI DÒNE GIGONDI DÒNE T'ALA GIGHÀDA HA SÌI ÌDA 92 XO

TL'AXQÒ DÈ DÌI WEGONDI DÒNE GIGHÀDA ADE HA – Daʔeke G1 dìi nìhtí'è wet'à ìda 92 xo tì'axqò edàni nekòta gixè hòʔò gha nàowo nehtsì ha hòt'e. Dìi nàowo ts'ò hèʔè nìndí dè ìda 92 xo tì'axqò dè wet'à ìda jò Canada dìi dzèè edàni goxe hòʔò gík'èzhò ha eyits'ò whàedò nàowo sù k'egèzhò ade ha, edàni dòne hoghàgeètò sù k'egèzhò ade ha eyits'ò edàni dòne lèot'í yàgìle gík'èzhò wegondí nàts'í gík'èzhò ade ha.